

Sammandrag

Enligt § 11 i barndagsvårdslagen skall kommunen sörja för att av kommunen anordnad eller övervakad barndagsvård står till buds i den omfattning och med sådana verksamhetsformer som behovet därav inom kommunen förutsätter. I Helsingfors ombesörjes denna uppgift av barndagsvårdsnämnden.

Till barndagsvårdsnämnden hörde under berättelseåret nio av stadsfullmäktige för åren 1973–76 valda medlemmar, av vilka en var medlem också i barnskyddsnämnden och en i vårdnämnden. Föredragande vid nämndens möten var inspektorn för barnträdgårdarna. Nämnden sammanträdde under året 23 gånger. De behandlade paragrafernas antal var 807.

Barndagsvårdsnämndens beredande och beräställande organ är barndagsvårdsbyrån, vars chef är inspektorn för barnträdgårdarna.

Enligt givna föreskrifter angående barndagsvården leder och övervakar barndagsvårdsbyrån såväl stadens egen barndagsvård som den privata barndagsvårdsverksamheten. I ledningen och övervakningen av stadens dagsvård har ingått informations- och rådplägningsstillfällen, som hållits för daghemmens, familjedagvårdens och lekplanernas personal, besök på fältet, varvid arbetsledning samt information i frågor, som berör förvaltningen givits samt per telefon försigående kontakt mellan centralbyrån och fältet. Bristen på arbetskraft har varit till förfång för ledningen och övervakningen av den privata barndagsvården.

I barndagsvårdsväsendets tjänst var under berättelseårets slut 1 699 personer. Av dem arbetade 58 på centralbyrån i administrativa och övriga uppgifter, 1 421 i barndaghemmen, 125 i familjedagvården och 95 på lekplanerna.

I olika skolningstillfällen har under året deltagit 24 personer från centralbyrån. För barndaghemmens föreståndare anordnades en kompletteringskurs vari deltog 46 föreståndare. Barnträdgårdslärare och övrig personal i barndaghemmen har varit med om kompletteringskurser och olika specialkurser som berört deras arbete. Två studiedagar har anordnats för familjedagvårdens handledare och för familjedagvårdare har ordnats tre 40 timmars grundkurser, från vilka 117 familjedagvårdare erhöill betyg. För lekplanernas personal har ordnats kortvariga skolningstillfällen, som berört någon specialfråga.

Barndagsvårdsväsendets informationsverksamhet har under året bestått av publicering av kungörelser i dagspressen, utdelning av brochyror angående barndagsvård, samt till massmedia och allmänhet given information om barndagsvårdsservice.

Barndagsvårdsplaneringen har som uppgift att ombesörja vårdplatsernas kvantitativa och vårdutrymmenas kvalitativa utveckling i samarbete med stadens olika förvaltningsorgan samt med dem som bygger och ansvarar för byggena. Under året uppgjordes barndagsvårdsplanen för åren 1975–1979, barndagsvårdsnämndens ekonomiplanerings förslag för åren 1976–1985 samt barndagsvårdsnämndens framställning till stadens ekonomiplanering för perioden 1975–1980. Under året gjordes en framställning till stadsstyrelsen om grundandet av 25 nya barndaghem med gemensamt vårdplatsantal 1800, samt grundandet av en ny lekplan.

Utvecklingen av barndagsvårdsväsendets administration har under berättelseåret genomgått en stark utvecklingsprocess. Många administrationen berörande utvecklingsprojekt har satts i gång, fastän för en del av dem beslutet och det praktiska verkställandet har överförts till följande år. Under år 1974 slutfördes en undersökning om administrationens rationalisering som tillsammans med det av stadsfullmäktige 11.12 godkända nya reglementet lägger grunden för den organisationsförnyelse som igångsattes under år 1975. En arbetsgrupp har utrett barndagsvårdens planeringsorgan och på

dess förslag fattade stadsstyrelsen beslut om utökande av planeringspersonalen. Likaså igångsattes en undersökning angående ADB metodernas tillämpningsmöjlighet vid behandling av barndagvårdsväsendets uppgifter samt planeringen av ett försök som berör regionalt sammangående och effektivisering av servicen inom socialvårdens skilda serviceområden.

Under berättelseåret har det reglementsenliga gemensamma mötet med vårdämnden, barnskyddsnämnden och barndagvårdsnämnden hållits. Dessutom har barndagvårdsbyrån deltagit i av Huvudstadsregionens samarbetsdelegation för medlemskommunerna arrangerad samverksamhet samt i olika arbetsgrupper och rådslägningstillfällen för stadens olika förvaltningsorgan.

I slutet av år 1974 fanns i Helsingfors 127 kommunala barndaghem. Av dem var 114 finskspråkiga, 10 svenskspråkiga och 3 barndaghem, i vilka fanns såväl finsk- som svenskspråkiga varngrupper. Det fanns 11 daghem för skolbarn. Vårdplatsernas antal var allt som allt 10 335 av vilka heldagsplatser 4 957 (ung. 12 % av stadens samtliga barn i åldern 0—6 år) och halvdagsplatser 4 978 ung. 20 % av barnen i åldern 3—6 år) och platser i daghem för skolbarn 400 (1.6 % av barnen i åldern 7—10 år). I nio barndaghem fanns det inalles 126 vårdplatser för till sitt känsloliv avvikande, eller hörselskadade barn samt barn med talrubbingar eller sådana barn, som erhållit uppskov med påbörjandet av skolgången. I nio barndaghem pågick forskoleförsök och i 5 barndaghem hade man försök med förlängd öppenhållningstid.

I stadens barndaghem var heldaggruppernas verksamhetsdagar i genomsnitt 216 och halvdaggruppernas 189. För vardera grupperna var antalet närvarodagar per barn i genomsnitt 160.

Vid årets slut var i de kommunala barndaghemmen inskrivna 9 409 barn, av vilka 4 742 i heldagsgrupper, 4 309 i halvdagsgrupper och 358 i daghem för skolbarn (1—2 års barn 10.5 %, 3—6 års 83.5 % och 7—10 års 4.6 %. Under ett år gamla var 1.4 %). De i daghemmen vårdade finskspråkiga barnens föräldrar hörde mestadels till socialgrupp III och de svenskspråkiga barnens föräldrar mestadels till socialgrupp I, (socialgruppsindelning I—IV). Utanför hemmet arbetade 81.1 % av de barndaghemmen vårdare barnens mödrar. 31.8 % av barnen hade endast en arbetsför försörjare.

För de i barndaghemmen vårdare barnens hälsovård har svarat barndaghemmens läkare och rådgivningsbyråerna för barn. Sjukdomsfallen var under året 31 916. Sammanlagt 494 olycksfall inträffade, i 240 av dessa måste barnet föras för vård.

Barndaghemmens matförsörjning har grundat sig på måltider som förfärdigats enligt en matlista, vilken återkommit efter 6 veckors intervaller. Tillredningen av maten har skett i barndaghemmen.

Av staden övervakade privata daghem, som är jämförbara med de kommunala och erhåller förhöjd statsandel (35 %), fanns i slutet av år 1974 16 stycken med gemensamt 533 vårdplatser. Inskrivna var 520 barn av vilka 7.7 % var under ett år, 46.7 % 1—2 år och 45.5 % 3—6 år. I de med de kommunala barndaghemmen jämförbara privata barndaghemmen var vårddagarna i genomsnitt 227. Närvarodagar per barn var 179. Övriga privata barndaghem som erhåller statsandel var 18 (759 vårdplatser) och övriga privata barndaghem 42 (1 180 vårdplatser). Privata lekolor och klubbar, som öppenhålles några timmar om dagen eller några dagar i veckan var 106 och i dem vårdades 4 141 barn. Stadens understödde under berättelseåret 19 privata av förening eller stiftelse upprättat barndaghem.

Av staden ordnad ledd familjedagvård påbörjades i början av november. I slutet av året hade 98 familjedagvårdare avlönats och 150 ledda familjedagvårdsplatser grundats. Av de vid årets slut i vård varande barnen var en avmärkningsvärt stor del, 16.0 % under ett år, 1—2 år var 37.4 % och över 3 år 46.6 %.

Privata av staden övervakade familjedaghem var vid årets slut 2 531 och i dessa vårdades 4 135 barn av vilka 9.5 % var under ett år, 1—2 år var 34.5 % och över 3 år 56.0 %.

Avsikten med stadens lekplansverksamhet är att anordna och utveckla barnens utomhusvistelse och lekverksamhet inom stadens område. Under berättelseåret fanns det 25 lekplaner som öppenhålles hela året och 12 sommarlekplaner. Under året gjordes i genomsnitt 5 517 besök per dag på under hela året verksamma lekplaner, vilket blir 226 besök per lekplan per dag. Under året inträffade på lekplanerna 854 olycksfall, av vilka 42 fall fördes för vård.

Barndagsvårdsväsendets utgifter var under år 1974 50.098.642 mk och inkomster 17.112.622 mk. Jämfört med år 1973 hade utgifterna stigit med 23.8 % och inkomsterna med 57.9 %. Största delen av utgifterna hänför sig till barndaghemsvksamheten (84.1 %) från vilken också nästan alla inkomster kom (99.7 %). Centralförvaltningens del av utgifterna var 3.7 %.

Den för dagvården uppburna ersättningen var under berättelseåret för heldagsvård 0—6 mark och för halvdagsvård 0—3 mark beroende av försörjarens betalningsförmåga.

För 65.4 % av barnen i dagvård erlades betalning enligt högsta betalningsklassen och för 11.8 % erlades ingen avgift.